

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVII. Ч. 187. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ-Йорк, ЧЕТВЕР, 28-го СЕРПНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 28, 1980 No. 187. VOL. LXXXVII

У ЛІГАЙТОНІ ВІДБУДЕТЬСЯ 35-Й З'ІЗД ОДВУ І СПОРІДНЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Лігайтон, Па. — Центральна Управа Організації Державного Відродження України (ОДВУ), головною якою є проф. д-р Богдан Гнатюк, а секретарем інж. Петро Байбак, влаштує у днях 30-го і 31-го серпня та 1-го вересня, тут на Оселі ім. Олега Ольжича 35-й З'їзд ОДВУ.

З'їзд проходиться за такою програмою: у суботу, 30-го серпня в год. 9-й ранку — реєстрація учасників з'їзду; год. 10-та ранку — відкриття з'їзду; від год. 10-01 до год. 1:30 по полудні — ділові наради; від год. 1:30 до 3-01 по полудні — обідова перерва; від год. 3-01 до год. 7-01 вечора — продовження нарад з'їзду; год. 7-ма вечери — спільна вечеря.

У неділю, 31-го серпня, в год. 9-й ранку продовжуватимуться наради з'їзду, а відтак, в год. 11-й по полудні, Архiepіскоп Митрополит Мирослав Любачівський, який завітає під час з'їзду на Оселю, у послуженні священників відправить Службу Божу. В год. 12-й по полудні наступить закриття. Опісля, в год. 2-й по полудні, відбудеться З'їзд Українського Визвольного Фонду.

Цього ж дня, в год. 6-й вечора, буде спільна вечеря-бенкет, під час якого доповідатиме президент СК-ВУ Микола Плав'юк та відбудеться відчитання привітів від представників окремих організацій.

В часі цього з'їзду проходитиме також Річна Конференція Українського Золотого Хреста (УЗХ). У понеділок, 1-го вересня відбудеться конференція Зарєв'ї МУН. Цього ж дня буде перше засідання новоствореної Центральної Управи ОДВУ спільно з членами попередньої управи.

Водночас у цих трьох днях можна буде оглянути виставку мистецьких праць Богдана Божемського.

Р. РЕГЕН МАТИМЕ ЗУСТРІЧ З ЕТНІЧНИМИ ГРУПАМИ У ПАРКУ СВОБОДИ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У понеділок, під час Дня Праці, 1-го вересня ц. р., від години 11-01 до 2-01 по полудні, тут у стейтовому парку Свободи /Ліберті парк/ відбудеться масовий етнічно-політичний мітинг, на якому — в продовженні своєї кампанії на президента ЗСА — виступитиме як головний промовець, г-б. Роналд Реген, кандидат Республіканської партії.

На цій зустрічі з Регеном його привітають 14 різних національностей, виступаючи з танцювальними і музичними творами.

Моторкаду Р. Регена супроводитиме при в'їзді до парку українська група, зодягнена у традиційні козацькі одяги. Після зустрічі з різними етнічними групами г-б. Р. Реген виголосить промову, темою якої будуть етнічні групи в Америці та їхня роль у політичному житті цієї країни.

Усі етнічні групи, включно з українцями, запрошені до участі у цьому мітингу.

Вказівки, щоб доїхати до парку Свободи, такі: Розгалуження Нюджерського Туніляку до виїзду 14 Б., а відтак треба слідувати за білими і брунтяними позначеннями стейтового парку Свободи.

Книгозбірню й архів В.Січинського подаровано Гарвардові

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — В липні цього року архітекст Ярослав Січинський подарував до бібліотеки в Гарвардському університеті книгозбірню й архів свого батька проф. д-ра Володимира Січинського, визначного історика мистецтва, мистецтвознавця й архітекта.

Передати й перевезення цих цінних матеріалів з Дабс Феррі в стейті Нью-Йорку до Кембріджу в Массачусетс оформив за професора Січинського д-р Вікторія Шандор, визначний меценат ФКУ.

В переданій Гарвардові книгозбірні В. Січинського є понад 300 монографій і серійних публікацій, каталогів та ефемерних публікацій. На спеціальну увагу заслуговують праці Дмитра Антоновича, Олександра Потебні, Михайла Драгоманова та такі галицько-українські публікації з-поміж обох світових воєн як: "Мистецтво" /Львів, 1936/ і "Дереворити" /Варшава, 1936/.

В архіві В. Січинського — рукописи, бібліографії, статті на українські теми, мистецькі сюжети, широкі замітки до "Роскошів" і машинописні книги д-ра Січинського "Світ говорить про Україну". Збірка "Мазепина" має багато писань

них матеріалів, як теж низку світлин різних портретів гетьмана Івана Мазепи.

Дар Шандорів

Одержано також і нову цінну збірку від д-ра Вікторії Шандор і Івана Вікторівича Шандора для бібліотеки УНІУ — 51 книгу і 478 серійних періодиків. Серед цих видань особливо звертають увагу: Нарис Михайла Грушевського про українську проблему в її історичному розвитку німецькою мовою, видання Союзу Визволення України, Видень 1915 року. Тут теж праймськє видання про місцеву українську народну архітектуру, хрестоматія нової захарпаської української літератури з 2-01 половини XIX століття й окремі праймськє й брати-славські українські видання.

Мистці з України виступили на Союзівці

Союзівка. — Два мистці з України — Володимир Зайців та ліричне сопрано Софія Ходичка, перебуваючи на Союзівці, виступили у мистецькій програмі в середу, 27-го серпня ц. р., в год. 8:30 вечором, що й організує для гостей управа цієї Оселі. Як відомо, мистецьким керівником програм на Союзівці є вже від років Аня Дидик.

Загрожують комплікації в американсько-китайських відносинах

Пекін, КНР. — Американський амбасадор в Пекіні Леонард Вудкок уважав за доцільне звернути увагу на небезпеку погіршення американсько-китайських відносин у цьому критичному часі. Небезпеку що викликали передвиборчі виступи республіканського кандидата на президента ЗСА в майбутніх виборах губернатора Рональда Регена. У своїх виступах Реген обстоював думку, щоб привернути офіційні зв'язки Вашингтону з Тайванем, як припинено після остаточного нав'язання повних дипломатичних контактів з Пекіном і відкриття амбасад обидвох країн.

У декількох своїх виступах Реген не лише заповідав, що приверне офіційні зв'язки з Тайванем, не перераховує, очевидно таких зв'язків з Пекіном і КНР, але живих деяких драстичних слів, наприклад, нав'язання дипломатичних стосунків Вашингтону з Пекіном і заходи для нової нормалізації тих стосунків назвав, "зрадою". У Китаї, як і в ЗСА звернули увагу на ті його виступи, а його кандидат на віцепрезидента у виборах Джордж Буш відбудує поспішно коротку поїздку до Пекіну,

щоб вняти цілу справу й не допустити до непередбачених комплікацій. Поліпшення відносин з КНР і постійна їхня нормалізація є одним з головних козирів американської закордонної політики в обличчя советської агресії у Афганістані та загрозиливої постави на інших відтинках. Беручи до уваги китайську вразливість у міжнародних відносинах, рішуче вимогу трактувати Тайвань невід'ємною частиною одного Китаю та факт, що між КНР і ЗСА протягом 30 років від часу опанування Китаю червоними тривала ворожнеча й не було ніяких офіційних відносин, стає зрозумілим застереження КНР до того роду подій.

Небезпекою комплікацій занепокоєні також на Тайвані, уряд якого, "тихою ходою" переводить політику зближення з Пекіном, допускаючи до розбудови господарської співпраці, родинних зв'язків, обміну культурними здобутками.

Уряд Тайваню так само як уряд у Пекіні консеквентно й безкомпромісно відкидає формулу "двох Китаїв", яку пропонували як базу американської далекосхідної політики деякі американські діячі.

Наступає зміна орієнтації в економіці ЗСА

Вашінгтон. — Дотеперішній наголос в економіці ЗСА на спожиття, як основний засіб і мотив господарської активності, переноситься рішуче й швидко на вимогу більше продукувати, як консумувати, шадити, акумулювати засоби,

щоб можна було їх ужити на значне постійне підвищення продукційного потенціалу країни. Шораз більше економістів висловлюється у тому напрямі, а навіть конгресові комісії й групи, які здебільшого дуже консервативні й мінюють свої позиції поволі, приспівено переформулюють свої настанови й пропозиції.

Ще чотири роки тому Спільний економічний комітет конгресу, головою якого є сенатор-демократ Ллойд М. Бенсен з Техасу, а заступником конгресмен-демократ Річард Боллінг з Місури у своєму рапорті з 1976 року підтримував konieczність пристосовувати господарське життя різним одноразовим заходам відповідно до хвилях потреб. А в цьому році рапорті цей же комітет зайняв зовсім іншу поставу, а саме вимагає й пропонує, щоб держава, а особливо законодавчі палати подбали про основне розривання на довгий протяз часу

Спільне резюме цього Комітету підписали усі з виїздом одного його члена, 11 демократів і 8 республіканців. Підписав його навіть сенатор Едвард Кеннеді, член цього Комітету, не зважаючи на виразні заяви того резюме, які противорічать ліберальним вимогам у господарській політиці ЗСА. Не підписав тільки Паррен-Митчел, демократичний конгресмен з Мериленду, мотивуючи свою відмову тим, що в резюме немає нічого, щоб придбати фінансові засоби для негайного zatrudнення

солістами Ігорем Раковським і Ніною Таран. В суботу 30-го серпня плавацькі змагання проходять у кількох вікових групах змагунів і змагунків і охоплюватимуть різноманітні плавацькі стилі. Учасники плавацьких змагань можуть вписуватися при басейні Союзівки перед початком змагань, що заплановані на 9:30 ранку в суботу.

СОЮЗІВКА ОЧІКУЄ ТИСЯЧІ ГОСТЕЙ І ПРИНАГІДНИХ ВІДВІДУВАЧІВ З НАГОДИ СВЯТА ПРАЦІ

Союзівка. — Так як кожного року, Союзівка, виходячи з традицій, в суботу 30-го серпня плавацькі змагання проходять у кількох вікових групах змагунів і змагунків і охоплюватимуть різноманітні плавацькі стилі. Учасники плавацьких змагань можуть вписуватися при басейні Союзівки перед початком змагань, що заплановані на 9:30 ранку в суботу.

Всі змагання спонсорські Карпатський Лестарський Клуб з Нью-Йорку на доручення Української Спортивної Центральної Америки й Канади (УСЦАК), що акрав святковосє славне 25-річчя, за першества УСЦАК і нагороду Українського Народного Союзу, Союзівки, "Свободи", Українського Товариства і за нагороду ім. Марії Душини, заступниці головного передсідника УНС.

Але найбільшою атракцією заповідатиметься бути Український Кабарет — кавальський ансамбль співу, музики, танцю і гумору, що ним керує відомий в Канаді багатонадінний артист співак і музикант Тарас Шиповик.

Цей ансамбль, який збудував уже собі захоплені відгуки музичних рецензентів, своїх і чужих, виступатиме у вечірніх годинах у суботу й неділю в залі "Воселки". Програми починаються о 8:30 вечора і їх заповідатиме Аня Дидик.

У суботу і неділю зараз після розважальних програм оркестри "Воселі часу" і "Оркестра", "Темпо" переберуть аккомпанімент на вечірніх.

Велика холоджена зала Союзівки є до послуг гостей на забаві від 10-01 год. вечора до пізніх годин ночі.

Цим кінематичним вечором на Союзівці, але активності й різні атракції продовжуватимуться тут до глибокої осені й зими, бо Союзівка й Український Народний Союз служать своїй громаді завжди і в кожний час.

СТРАЙКИ В ПОЛЬЩІ ПОШИРЮЮТЬСЯ І НАРОСТАЄ СПРОТИВ; ПЕРЕГОВОРИ ТРИВАЮТЬ

Гданськ, Польща. — Робітничі страйки, які почалися в Польщі приблизно два тижні тому і спочатку обмежувалися тільки до північної частини цієї країни, тепер значно поширилися на інші частини Польщі і загрозою розпростерлися по цій території. Крім того, — як інформують закордонні пресові агентства, — зростає невдоволення серед населення, не зважаючи на численні виступи церковних, партійних і урядових осіб, які в більшості заклинають робітників і польський нарід до спокою і порядку, натякаючи, що у випадку насильних виступів може дійти до військової інтервенції грізного сусіда Советського Союзу і катастрофальних наслідків для Польщі після цього.

Виступаючи на урядовій телебаченні, примас Римо-Католицької Церкви в Польщі Стефан Вишинський зокрема заклинав населення до задержання спокою в обличчя грядучих подій. Перед виступом кардинала Вишинського тисячі вірних молилися 45 хвилин у відпустовій місцевості Ченстохова за швидке закінчення страйку й покращання долі польського народу.

Враховуючи можливість насильних виступів партійних органів "Трибуна Люду" перестеріг населення Польщі, що країна стоїть на межі катастрофи, яка нагадує часи XVIII сторіччя, натякаючи, мабуть, на розбій Польщі про що також згадував у своєму виступі кардинал Вишинський, пригрозивши полякам у яких неможливо трудних обставинах Польща здобула свою свободу. Крім того ця газета пригрозить, що Польща лежить безпосередньо на кордоні безпеки Советського Союзу, а з цим, коментує

Польський уряд робить також інші заходи, щоб зменшити напругу в країні. Наприклад, міністер закордонних справ Польщі Стефан Ольшовський, розмовляв уже кількакратно з офіційними дипломатами Східної й Західної Європи, а також з інших частин світу і сугерував, щоб вони впливали на свої уряди, спонукаючи їх до задержання спокою і невмешування у внутрішні справи Польщі.

Польський уряд робить також інші заходи, щоб зменшити напругу в країні. Наприклад, міністер закордонних справ Польщі Стефан Ольшовський, розмовляв уже кількакратно з офіційними дипломатами Східної й Західної Європи, а також з інших частин світу і сугерував, щоб вони впливали на свої уряди, спонукаючи їх до задержання спокою і невмешування у внутрішні справи Польщі.

Польський уряд робить також інші заходи, щоб зменшити напругу в країні. Наприклад, міністер закордонних справ Польщі Стефан Ольшовський, розмовляв уже кількакратно з офіційними дипломатами Східної й Західної Європи, а також з інших частин світу і сугерував, щоб вони впливали на свої уряди, спонукаючи їх до задержання спокою і невмешування у внутрішні справи Польщі.

Польський уряд робить також інші заходи, щоб зменшити напругу в країні. Наприклад, міністер закордонних справ Польщі Стефан Ольшовський, розмовляв уже кількакратно з офіційними дипломатами Східної й Західної Європи, а також з інших частин світу і сугерував, щоб вони впливали на свої уряди, спонукаючи їх до задержання спокою і невмешування у внутрішні справи Польщі.

Квебекські сепаратисти коляться

Монреаль, Канада. — Квебекські французькі сепаратисти виявилися зовсім морально неготовими прийняти поразку, якої вони зазнали в цюгоричному референдумі в справі уповноваження для уряду сепаратистів на чолі з Рене Левек вести переговори з центральним федеративним урядом стосовно нового статусу Квебеку, а власиво в справі його виходу з канадської федерації. Після цієї невдачі серед сепаратистів постали такі поважні розходження й спори в справі дальшої тактики, які загрожують розломом.

Ще цього року, або на весну слідуючого року відбудеться в Квебеку провінційні вибори, після яких більшість новообраної партії перебере уряд. Левек заінтересований у першу чергу в тому, щоб його партія виграла вибори й щоб він таким чином далі був прем'єром і пропонує лагідну тактику, що на його думку відповідала б настороєм і думкам більшості французів Квебеку, які своїм великим числом у референдумі виявили, що не хочуть сепаруватися від Канади. Крайне крило сепаратистів воліє не зосереджувати своєї енергії на виборах, а радше піти в опозицію, звідки було б на їхню думку вигідніше боротися за суверенність, тобто сепарування Квебеку.

До того крайнього крила крім різних партійних діячів належать деякі міністри теперішнього кабінету Левека.

Польський уряд робить також інші заходи, щоб зменшити напругу в країні. Наприклад, міністер закордонних справ Польщі Стефан Ольшовський, розмовляв уже кількакратно з офіційними дипломатами Східної й Західної Європи, а також з інших частин світу і сугерував, щоб вони впливали на свої уряди, спонукаючи їх до задержання спокою і невмешування у внутрішні справи Польщі.

Польський уряд робить також інші заходи, щоб зменшити напругу в країні. Наприклад, міністер закордонних справ Польщі Стефан Ольшовський, розмовляв уже кількакратно з офіційними дипломатами Східної й Західної Європи, а також з інших частин світу і сугерував, щоб вони впливали на свої уряди, спонукаючи їх до задержання спокою і невмешування у внутрішні справи Польщі.

Квебекські сепаратисти коляться

Монреаль, Канада. — Квебекські французькі сепаратисти виявилися зовсім морально неготовими прийняти поразку, якої вони зазнали в цюгоричному референдумі в справі уповноваження для уряду сепаратистів на чолі з Рене Левек вести переговори з центральним федеративним урядом стосовно нового статусу Квебеку, а власиво в справі його виходу з канадської федерації. Після цієї невдачі серед сепаратистів постали такі поважні розходження й спори в справі дальшої тактики, які загрожують розломом.

Ще цього року, або на весну слідуючого року відбудеться в Квебеку провінційні вибори, після яких більшість новообраної партії перебере уряд. Левек заінтересований у першу чергу в тому, щоб його партія виграла вибори й щоб він таким чином далі був прем'єром і пропонує лагідну тактику, що на його думку відповідала б настороєм і думкам більшості французів Квебеку, які своїм великим числом у референдумі виявили, що не хочуть сепаруватися від Канади. Крайне крило сепаратистів воліє не зосереджувати своєї енергії на виборах, а радше піти в опозицію, звідки було б на їхню думку вигідніше боротися за суверенність, тобто сепарування Квебеку.

До того крайнього крила крім різних партійних діячів належать деякі міністри теперішнього кабінету Левека.

Польський уряд робить також інші заходи, щоб зменшити напругу в країні. Наприклад, міністер закордонних справ Польщі Стефан Ольшовський, розмовляв уже кількакратно з офіційними дипломатами Східної й Західної Європи, а також з інших частин світу і сугерував, щоб вони впливали на свої уряди, спонукаючи їх до задержання спокою і невмешування у внутрішні справи Польщі.

Польський уряд робить також інші заходи, щоб зменшити напругу в країні. Наприклад, міністер закордонних справ Польщі Стефан Ольшовський, розмовляв уже кількакратно з офіційними дипломатами Східної й Західної Європи, а також з інших частин світу і сугерував, щоб вони впливали на свої уряди, спонукаючи їх до задержання спокою і невмешування у внутрішні справи Польщі.

Польський уряд робить також інші заходи, щоб зменшити напругу в країні. Наприклад, міністер закордонних справ Польщі Стефан Ольшовський, розмовляв уже кількакратно з офіційними дипломатами Східної й Західної Європи, а також з інших частин світу і сугерував, щоб вони впливали на свої уряди, спонукаючи їх до задержання спокою і невмешування у внутрішні справи Польщі.

Польський уряд робить також інші заходи, щоб зменшити напругу в країні. Наприклад, міністер закордонних справ Польщі Стефан Ольшовський, розмовляв уже кількакратно з офіційними дипломатами Східної й Західної Європи, а також з інших частин світу і сугерував, щоб вони впливали на свої уряди, спонукаючи їх до задержання спокою і невмешування у внутрішні справи Польщі.

КОРОТКІ ВІСТІ В Америці

НЕЗАЛЕЖНИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА ліберальний республіканець Джон Андерсон в понеділок 25-го серпня обрав собі кандидата на віцепрезидента Патріка Дж. Люсі, ліберального демократа і колишнього губернатора Вісконсину. Вони обидва вестимуть тепер свою незалежну кампанію під гаслом "національної єдності", кажучи, що ні президент Картер, ані Роналд Реген, не пропонують Америці ані нових ідей, ані вмілого провідництва.

ЗГОДА В СЕМЕЙСТВІ, І МИР, І ТИШИНА" настали знову поміж президентом Картером і сенатором Едвардом Кеннеді, який сказав, що активно буде підтримувати кандидатуру Президента на перевибори. Обидва державні мужі відбули одногородню примирливу зустріч в понеділок, 25-го серпня, приватно в Білому Домі, як Кеннеді назвав дуже заохочуючою, особливо через те, що Президент обіцяє сенаторові взяти до уваги певні поради сенатора про економічні поліпшення для населення, зокрема про боротьбу з безробіттям.

ВІДНОШЕННЯ ДО "ДВОХ КИТАЇВ", Китаю континентального — комуністичного, і Китаю "острівного" на Формозі-Тайвані — націоналістичного, було темою пресової конференції у понеділок, 25-го серпня, в Лос Анджелесі, на якій Роналд Реген і Джордж Буш, — кандидати на президента і на віцепрезидента з рамені Республіканської партії, — з'ясували свою поставу у цьому переважному питанні. Роналд Реген визнав, що він помилювався висловився, пропонуючи перевести відносини поміж ЗСА і Тайванем на урядовий рівень, як це було ще до ухвалення 19 місяців тому порозуміння поміж Пекіном і Вашингтоном. Отже відношення з Тайванем і при республіканській адміністрації будуть на недержавному, а приватному рівні, як це є і за демократичної адміністрації у Вашингтоні.

ВІДНОШЕННЯ ДО "ДВОХ КИТАЇВ", Китаю континентального — комуністичного, і Китаю "острівного" на Формозі-Тайвані — націоналістичного, було темою пресової конференції у понеділок, 25-го серпня, в Лос Анджелесі, на якій Роналд Реген і Джордж Буш, — кандидати на президента і на віцепрезидента з рамені Республіканської партії, — з'ясували свою поставу у цьому переважному питанні. Роналд Реген визнав, що він помилювався висловився, пропонуючи перевести відносини поміж ЗСА і Тайванем на урядовий рівень, як це було ще до ухвалення 19 місяців тому порозуміння поміж Пекіном і Вашингтоном. Отже відношення з Тайванем і при республіканській адміністрації будуть на недержавному, а приватному рівні, як це є і за демократичної адміністрації у Вашингтоні.

ВІДНОШЕННЯ ДО "ДВОХ КИТАЇВ", Китаю континентального — комуністичного, і Китаю "острівного" на Формозі-Тайвані — націоналістичного, було темою пресової конференції у понеділок, 25-го серпня, в Лос Анджелесі, на якій Роналд Реген і Джордж Буш, — кандидати на президента і на віцепрезидента з рамені Республіканської партії, — з'ясували свою поставу у цьому переважному питанні. Роналд Реген визнав, що він помилювався висловився, пропонуючи перевести відносини поміж ЗСА і Тайванем на урядовий рівень, як це було ще до ухвалення 19 місяців тому порозуміння поміж Пекіном і Вашингтоном. Отже відношення з Тайванем і при республіканській адміністрації будуть на недержавному, а приватному рівні, як це є і за демократичної адміністрації у Вашингтоні.

ВІДНОШЕННЯ ДО "ДВОХ КИТАЇВ", Китаю континентального — комуністичного, і Китаю "острівного" на Формозі-Тайвані — націоналістичного, було темою пресової конференції у понеділок, 25-го серпня, в Лос Анджелесі, на якій Роналд Реген і Джордж Буш, — кандидати на президента і на віцепрезидента з рамені Республіканської партії, — з'ясували свою поставу у цьому переважному питанні. Роналд Реген визнав, що він помилювався висловився, пропонуючи перевести відносини поміж ЗСА і Тайванем на урядовий рівень, як це було ще до ухвалення 19 місяців тому порозуміння поміж Пекіном і Вашингтоном. Отже відношення з Тайванем і при республіканській адміністрації будуть на недержавному, а приватному рівні, як це є і за демократичної адміністрації у Вашингтоні.

ВІДНОШЕННЯ ДО "ДВОХ КИТАЇВ", Китаю континентального — комуністичного, і Китаю "острівного" на Формозі-Тайвані — націоналістичного, було темою пресової конференції у понеділок, 25-го серпня, в Лос Анджелесі, на якій Роналд Реген і Джордж Буш, — кандидати на президента і на віцепрезидента з рамені Республіканської партії, — з'ясували свою поставу у цьому переважному питанні. Роналд Реген визнав, що він помилювався висловився, пропонуючи перевести відносини поміж ЗСА і Тайванем на урядовий рівень, як це було ще до ухвалення 19 місяців тому порозуміння поміж Пекіном і Вашингтоном. Отже відношення з Тайванем і при республіканській адміністрації будуть на недержавному, а приватному рівні, як це є і за демократичної адміністрації у Вашингтоні.

ВІДНОШЕННЯ ДО "ДВОХ КИТАЇВ", Китаю континентального — комуністичного, і Китаю "острівного" на Формозі-Тайвані — націоналістичного, було темою пресової конференції у понеділок, 25-го серпня, в Лос Анджелесі, на якій Роналд Реген і Джордж Буш, — кандидати на президента і на віцепрезидента з рамені Республіканської партії, — з'ясували свою поставу у цьому переважному питанні. Роналд Реген визнав, що він помилювався висловився, пропонуючи перевести відносини поміж ЗСА і Тайванем на урядовий рівень, як це було ще до ухвалення 19 місяців тому порозуміння поміж Пекіном і Вашингтоном. Отже відношення з Тайванем і при республіканській адміністрації будуть на недержавному, а приватному рівні, як це є і за демократичної адміністрації у Вашингтоні.

ВІДНОШЕННЯ ДО "ДВОХ КИТАЇВ", Китаю континентального — комуністичного, і Китаю "острівного" на Формозі-Тайвані — націоналістичного, було темою пресової конференції у понеділок, 25-го серпня, в Лос Анджелесі, на якій Роналд Реген і Джордж Буш, — кандидати на президента і на віцепрезидента з рамені Республіканської партії, — з'ясували свою поставу у цьому переважному питанні. Роналд Реген визнав, що він помилювався висловився, пропонуючи перевести відносини поміж ЗСА і Тайванем на урядовий рівень, як це було ще до ухвалення 19 місяців тому порозуміння поміж Пекіном і Вашингтоном. Отже відношення з Тайванем і при республіканській адміністрації будуть на недержавному, а приватному рівні, як це є і за демократичної адміністрації у Вашингтоні.

ВІДНОШЕННЯ ДО "ДВОХ КИТАЇВ", Китаю континентального — комуністичного, і Китаю "острівного" на Формозі-Тайвані — націоналістичного, було темою пресової конференції у понеділок, 25-го серпня, в Лос Анджелесі, на якій Роналд Реген і Джордж Буш, — кандидати на президента і на віцепрезидента з рамені Республіканської партії, — з'ясували свою поставу у цьому переважному питанні. Роналд Реген визнав, що він помилювався висловився, пропонуючи перевести відносини поміж ЗСА і Тайванем на урядовий рівень, як це було ще до ухвалення 19 місяців тому порозуміння поміж Пекіном і Вашингтоном. Отже відношення з Тайванем і при республіканській адміністрації будуть на недержавному, а приватному рівні, як це є і за демократичної

СВОБОДА

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши застереження коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік — \$30.00, на півроку — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНАОу 65¢ м. за кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Межі свободи слова

Один із найвидатніших американських синдикальних колумністів, Джек Андерсон, який має власних так званих інвестиційних репортерів і раз-у-раз проголошує новини, що пахнуть скандалістикою, проголосив кілька днів тому у своїй постійній колононі у кількадесятих американських газетах, що ЗСА планують збройну інвазію до Ірану і що план такої інвазії передбачає активну участь у тій операції великих збройних сил, зосереджуваних вже тепер в обширі Перської затоки. Ціллю такої військової операції — за твердженням Андерсона — має бути не так звільнення 52-ох американських закладників в Ірані, як привернення популярності президента Картера, і тому та виправ проти Ірану має відбутися вже в жовтні цього року, перед виборами 4-го листопада ц.р. Білий Дім і Пентагон негайно проголосили різке заперечення цієї інформації Андерсона, назвавши її безвідповідальною вигадкою, яка може значно погіршити долю закладників в Ірані. Андерсон зі свого боку наполягає, що його інформація правдива і що він вирішив оприлюднити її, бо його обурює, мовляв, готовість президента Картера навіть повести нову війну, щоб тільки перемогти в осінніх виборах. І Андерсон заповів, що в серії своїх далішніх статей виявлятиме подробиці ніби того американського воєнно-агресивного плану.

Справа набрала великого розголосу — в Америці й у широкому світі. Ясно, що найбільше використали ревелюції Андерсона більшовики й іранські ісламські фанатики. Різні американські щоденники, які мали постійну колонону Андерсона, скасували її, між ними "Нью Йорк Дейлі Ньюз" і "Вашингтон Пост".

Чи правдиві ревелюції Андерсона чи фальшиві — це не так важливо, як важливою є принципова проблема: як далеко сягає конституційна свобода слова і чи можна користуватися нею без уваги на зміст, вартість і наслідки?

Відомо, що в Америці не існує окремих пресових законів. Вільно все писати і друкувати, аби тільки надруковане слово не пошкодило матеріально даний установи чи даній особі, про яку мовля в тій новинці чи статті. Тоді це є "лайбел" — пошкоджувальний може скажити дану газету і автора даної новинки чи статті, домагатися відшкодування та грошового відшкодування. У наведеному вище випадку йдеться не про образ однієї, а про користь чи шкідливість ревелюції Андерсона для цілої країни, для держави, для народу. І тому це писання Джека Андерсона затронуло проблему журналістичної етики; затронуло проблему, чи конституційна свобода слова існує — за висловом німецького філософа Канта — "сама для себе", чи для користування нею тільки для добра справи.

Нема ніякого сумніву, що оті ревелюції Джека Андерсона, хоч з погляду газети, "цікаві", або виявляють суворо засекречені державні плани, або, — в ім'я сенсаційності тексту, — хоч фальшиві проте дають ворогам країни зброю в руки з поважною шкодою для країни і народу. І тому власне деякі американські часописи відмовились даліше друкувати подробиці плану, що його ніби дістав у свої руки Джек Андерсон, дармащо деякі ці часописи подали за формальну причину — брак змоги безпосередньо перевірити правдивість чи неправдивість ревелюцій Андерсона.

Джек Андерсон виправдує свою поведінку ніби ідеалістичним аргументом, що не вільно задля особистих амбіцій штовхати країну в нову війну. Проте існує поважна підозра, що справжньою метою цього американського журналіста був пошук сенсаційного матеріалу — був той підхід до завдань преси, який так і називається "sensationalism" — "сенсація для сенсації", без уваги на наслідки проголошеної "сенсації". Проте стародавня римська заповідь проголошує, що "добро батьківщини — найвищий закон". І тому право журналіста (преси) мусить підпорядковуватися тому "найвищому" закону — добро батьківщини. В країнах, у яких не існує такої безмежної свободи слова, як в Америці, автора виявлення публічно вірних чи вигаданих подробиць військового характеру арештували б і судили, як порушника інтересів держави чи навіть як зрадника. В Америці користування свободою слова і друку газети. І американська преса, яка у друкуванні прерізнних подробиць не раз подає також ворогам Америки корисні для них інформації, все ж має настільки витончене розуміння державних таємниць, що здебільшого обминає тематику збройних сил Америки. Американська преса — назвагал патріотична. Вона дуже рідко переступає межі, що їх встановила заповідь — "добро батьківщини найвищий закон". Хоч існує конституційна свобода слова, проте вона не дозволяє на те, щоб у затемненій і в шерті наповненій залі театру хтось мав право крикнути "Горить!". Існують межі, що їх встановили здоровий глузд і почуття патріотизму. Джек Андерсон виявив дуже контроверсійне розуміння свободи слова і дуже контроверсійне розуміння добра батьківщини.

Вже від довгого часу в советській пресі та в інших засобах масової інформації значне місце присвячене підготовці конференції в Мадриді. З тих даних зовсім виразно видно, що Москва хоче перетворити Мадридську конференцію у ще один пропагандистський спектакль, як вона вже зробила з недавнього конференції Жіночої декади в Копенгагені та як часто їй удається це зробити на форумі Об'єднаних Націй.

Основне й перше завдання Москви відвернути увагу конференції в Мадриді, а тим самим і велику частину світової уваги від "третього кошика" кінцевих угод у Гельсінках та тих постійних порушень поодиноких точок тих угод, які мають місце в СРСР. Є багато даних, які вказують на те, що советські делегати будуть усіма доступними для них засобами заглушувати всі спроби говорити про ті справи. Деякі міжнародні конференції продемонстрували виразно, як вони це роблять. Останню показав це конференція в Копенгагені, де делегати деяких країн третього світу виконали для них завдання з чималим успіхом. Правда, Мадрид не буде Коменгагеном, бо той увесь "антураж", що подивався у Копенгагені не може бути присутнім в Мадриді, але багато доказів на те, що все таки московські мастаки вже стараються підбати про відповідну "кадру", яка виконувала б їхню роботу.

Для тих цілей вони не лише послуговуються різними елементами тих держав, що співпрацюють з ними, або залежать від них, але також не цураються різного соціального послід, який прибуває на такі імпрези з однакою метою чинити бешкети. Самі ж представники СРСР об-

Т. Т.

МОСКВА ПЕРЕД МАДРИДСЬКОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ

ставлені цілою когортою КГБ-істів і різних інших спеціальних служб не лише з метою особистої охорони і технічних послуг, але які прибувають на міжнародні імпрези власне не з метою конструктивної праці, внести щось нового, корисного для всіх учасників, причинитися для налагодження міжнародних відносин обміну думками й досвідом, а щоб виконувати такі завдання, які аж ніяк не личать навіть советським делегатам. А серед тих завдань шантаж, застрашування, провокації, сіння дезінформації і т.д. Усі ті, які збираються на такі конференції мусять враховувати такий стан і робити заходи, щоб йому протиставитися з успіхом. Аргументом, доказом, переконанням не завжди можна добути своє, треба часом уміти вжити й інших засобів.

Після знеуралізування розгляду всіх питань, зв'язаних з "третьим кошиком", або відсутністю їх на другий план цілою советською урядом є перейти до офензивної й висунути ті всі питання, якими вони зацікавлені й які мають тільки на меті служіння інтересам СРСР. А це є збереження й закріплення існуючих західних границь СРСР, створення штучно і прижитті сили після Другої світової війни по лінії імперіалістичних прагнень Москви, а одночасно з тим на базі тих імперіалістичних границь і їхнього визнання співпраця інших народів з Советським Союзом у їхньому закріпленні. Власне в тому є зміст тих двох сакраментальних гасел, з якими в СРСР прибуває до Мадриду: безпека й загарбання і

щоб знову повести свою "мирову офензиву", що і вона розпочала конференцією комуністичних партій у Варшаві та її декларациями й закінчати, але яка застрягла на афганських полях у боротьбі афганських патріотів з московськими найзниками. Розгромивши головні ядра афганської національної опротиви, Москва зможе про людське око відтягнути деякі свої частини з Афганістану й заповісти перехід до політичного розв'язування проблем.

Очевидно, що для вільного світу замало є відбити на Мадридській конференції советську атаку й звести її нанівець. Вільний світ мусить зробити все можливе, щоб довести на ній хоч мінімальних успіхів. Президент Картер заповів, що в майбутній світовій політиці ЗСА вимагає реалізації повноти людських прав буде ще більше актуальна й гостріше ставлена, як дотепер. Тому конференція в Мадриді мусила б підкреслено потвердити актуальність постанов "третього кошика", але ще й зробити крок уперед: поставити вимогу, щоб суспільні сили, громадяни поодиноких сингатурів Гелсінських угод мали право провірявати переводження тих постанов у життя, вказувати на їх ламання та втрутити комітети й узагалі організовані тіла для їхньої оборони.

Ми не можемо бути оптимістами й надіятися, що Советський Союз погодиться на таку мінімальну вимогу. Але сам факт постановлення її й прийняття більшістю делегатів буде перемогою й великою моральною допомогою тим, що за залізною заслоною заважилися на важкий бій з Москвою за захист людських прав.

Володимир Мандяків

ПЕРЕД ПОЧАТКОМ НОВОГО ШКІЛЬНОГО РОКУ

Величезна кількість дітей по школах, численні класи з кількома або й кільканадцятьма відділами (в середніх школах) не дозволяють вчителів на докладніше пізнання учнів, і тим самим на вжиття яких небудь виховних дій, тим більше, що навіть оцінки поступів учнів відбуваються радше механічно, при допомозі різних "тестів" та машин-компютерів. Досвід каже, що й не всі учні в тютешній терені заслугують на повне довіря.

Тому на справу виховання повинні звернути особливу увагу батьки, тим більше, що вік, у якому живемо, це, як казав Д. Донцов, — "вік тріумфуючого хама, від отарості". На нашого сина, чи доню на кожному кроці чигає небезпека і то тим більша, чим у більшому місті живемо.

Молодь і довілля

Ворог, який може спіймати нашу дитину, чигає на

кожному кроці і наче та підступна гадина, може легко її опанувати, тим більше, що підрастаюча молодь дуже вразлива щодо опині своїх співтоваришів та впливів осіб, які набули досвід у здобуванні довіри до себе.

Хочу тут звернути особливу увагу на сучасну епідемію уживання наркотиків. У нас звичайно існує загальний погляд, що наші діти доволі відпорні на всяке зло, і тим самим не має причини аж надто звертати увагу на такі справи. Таке думання дуже небезпечне. Маємо вже чимало доказів, що і наші діти і то діти з інтелігентських і заможніших родин, далися спокусити цьому ворогові. Зачуємо про наглу смерть молодих людей, про безвіддільні каліцтва деяких з них, але якщо йдеться про причини цього лиха поки що існує строга мовчанка. Тому на цю справу треба батькам звернути особливу увагу.

Не менша небезпека, яка грозить нашім молоді, це (Закінчення на стор. 4)

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ВРЯТУВАТИ ВОЛОДИМИРА ПОЛОВЧАКА

Історія всім відома: 20-го липня, ц.р., Володимир Половчак, 12-ти річний син Михайла та Ганни Половчаків, які завдяки заходом своєї родини шість місяців тому прибули з СРСР на постійне поселення до ЗСА, відмовився повернутися з своїми батьками назад "на родину".

Справа Половчаків викликала в ЗСА велику сенсацію. Вся преса та телевізійні станції на другий день проголосили це по світі, зробивши таким чином українського хлопця відомим на цілу Америку.

Одночасно наспіли нібито дуже потішачі вістки щодо майбутнього Володимира. В наслідок відповідних заходів чикагівського адвоката д-ра Юліана Куляса, справу молодого Половчака було полагодожено нібито позитивно: він отримав право на постійне перебування (азил) в ЗСА. Але чи в дійсності воно є так?

Справа в тому, що тиждень-два пізніше преса знову повідомила, що фактично доля Половчака остаточно ще не вирішена. Хоч він поки що залишається під опікою своєї сестри та урядових чинників, проте лише 9-го вересня суд остаточно вирішить, чи Володимир Половчак дійсно дістане право на постійний побут у ЗСА, чи навпаки, всупереч його волі, примусово буде повернений під "опіку" свого батька і таким чином буде вивезений на прокляту "родину". Верні Джервіс, речник чикагівського відділу Іміграційної та натуралізаційної служби ясно й недвозначно заявив, що "призначення 12-річному Володимирові права азилу не виключає його вислання проти його волі до СРСР" (Свобода, 26-го липня).

Советська преса продовжує писати про Половчаків

Кіньська "Радянська Україна" у числі з 9-го серпня ц.р. знову повертається до справи родини Половчаків в Чикаго, батько якої нібито "добровільно" бажав повернутися в Україну, а його дочка Наталя і син Володимир, за словами "Радянської України", були "вкрадені" і їх досі не повернуто батькам. Рішення американського суду передати Володимира Половчака під опіку стейтсових властей аж до часу остаточного вирішення його справи, советська преса називає "грубою сваволею і насильством над советськими громадянами". Советські "моралісти" також обурюються, що справу В. Половчака і його сестри Наталі "санкціонували офіційні власті ЗСА, в тому числі Державний

департамент", за дозволом якого Володимирові було надано політичний азил. Як раніше газета "Молодь України", так і "Радянська Україна" покликається на "Заключний акт загальноєвропейської наради з питань безпеки і співробітництва" і називає таке рішення американських чинників "абсурдним". "Радянська Україна", а точніше советське пресове агентство ТАСС, інформацію якого передруковує газета, признається, що у справу Половчаків вмішався советська амбасада у Вашингтоні, представники якої інтерв'ювали в Державному департаменті, щоб, мовляв, "звернути увагу офіційним чинникам ЗСА на факти кричущого насильства, якого зазнає

(Закінчення на ст. 3-й)

Н. Н.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II МІЖ УКРАЇНЦЯМИ В БРАЗИЛІЇ

(2)

На фронті престолоа стояли репрезентанти усіх муніципальних Парані і Санта Катарини та етнічні групи: італійська, кімецька, ливанська, китайська, японська, англійська, корейська, голландська, жидівська, американська, еспанська, румунська і типово бразилійська.

Огодини 8.30 всі вже ждали Святішого Отця на площі. Почався тріумфальний в'їзд. Пролунали на могучіх голосниках, розставлених по цілій площі, українська мелодійна пісня "Пречиста Діво, Мати рідного краю". Папа в'їхав посеред площі і всі його радісно вітали, а Святіший Отець всіх благословив і приязно усміхався. В палаті вбрався у службові ризи, ідучи до престолоа переходив саме коло української групи і на оклики "слава, слава!" Святіший Отець відповів: "Слава Ісусу Христу!" — 500 українців і українок відповіли: "Слава на віки!"

Перед українською етнічною групою стояв столик з наріжним каменем, з крестом з шпінетом, зв'язаним сенью-жовтою лентою, припечений українськими вишивками. Камінь з чорного граніту, на якому варті золоті букви. Згорі по правій стороні український герб і дата хрищення України 988 рік; з протилежного боку герб Папи Івана Павла II, дата — 1988 рік. Між обома гербами виставлений хрест Січових Стрільців, з фронту напис: "Його Святість Папа Іван Павло II з нагоди своїх Апостольських відвідань в Куритибу, Парана, Бразилія, посвятив торжественно цей Угольний Камень під

будову нової Української Католицької катедрі Св. Івана Христителі в Куритибу, як пам'ятник 1000-ліття Хрищення України. Куритиба, 6-го липня 1980 р. В." З другого боку те саме в португальській мові. З правого боку каміня вирізьблений герб Дом Педро Федальта, теперішнього Архієпископа Куритиби. З лівого боку каміня — герб Владіміра Ефрама Кривоного, ЧСВВ, єпарха Св. Івана Христителі українців у Бразилії. Внизу підпис різьбяр — Італієць Антін Леонід де Конто і фірма Варданега, в якій він працює. Розмір: довжина 50 см, височина 35, ширяна 20, важить 120 кілограмів. Стіл з імбоу, на якому стояв камінь, — це дарунок фірми Братів Коріоло, буде в катедрі проскомедійником.

Святіший Отець затримався коло столика наріжного каменя, поклав праву руку і по хвилюватій молитві благословив його, відтак вичлино на всіх поглядаючи та і благословив. 500-громада загомоніла: "Слава, слава, вітай нам, Святіший Отче!"

ПАПСЬКА ЛІТУРГІЯ

Почалась Служба Божа. Кожна нація подавала просьбу своєю мовою. Репрезентант катедральної парафії Онуфрій Ногас, вбраний в народний стрій, зачитав перед головним мікрофоном молитву за Українську Мовчазну Церкву: "Щоб Мовчазна Церква, через своє довголітнє переслідування, вразом з Українською Католицькою Церквою в Бразилії, під непомітним проводом і в залузі з Найвищим Пастирем Папою Римським, прислужилася до розквіту, святості й прослави цілої Вселенської Церкви, а через могучий Покров Пречистої Діви, щоб скоротилися кари і відновилася любов у серцях всього людства, щоб всі були одно — Господу помоліться!"

На офіційному всі етнічні групи несли Святішому Отцеві типові для них подарунки. В українських строгах родина Ногас — п. Онуфрій з дружиною Оленою і синами Флавієм, вручили Папі дарунок від українців у Бразилії з відповідним написом Італійською мовою. Дарунок — вісім коштовних каменів: два топази, два емеральди, два аметисти і два аквамарини.

Папа Іван Павло II після проповіді про Еміграцію в португальській мові, промовив Італійською і німецькою мовами, а відтак промовив сердечню по-українськи. Це піднесло ще більше ентузіазм, і українці, що були на площі, оплесками переривали промову Святішого Отця, замайали жовто-блакитними прапорами. Ось долина промова Святішого Отця до українців: "А тепер звертаюся до вас, дорогі Українці. Дякую також і вам, що хотіли привітати у моїй особі Христового Намісника на землі. Тут, у Куритибу, є осередок вашого першого життя, бо ж тут є осідок вашої Дієцезії, яку створив дев'ять років тому мій попередник, славної пам'яті Папа Шостий. Тут, у Куритибу, зачалося ваше релігійне життя, бож тут понад 80 літ тому перший Український Католицький священник відправив першу Службу Богу у вашому обряді, для ваших предків, на Празник Святого Івана Христителі. І відля того є Йому присвячений ваш Катедральний храм і ваша Дієцезія. А тепер, на честь Предтечі Христового, ви, українці-католики, задумали будувати тут у Куритибу новий катедральний храм. І саме нині радо благословлю Наріжний Камінь того нового храму, а разом з наріжним каменем з цілого серця благословлю вас усіх тут вірних. У першу чергу благословлю теперішнього ревного пастиря Єпископа Ефрама Кривоного і його попередника Єпископа Йосифа Мартинія, людяну чеснот і молитви. Благословлю всіх священників, так самих, як і монахів, що прагнуть над освітленням ваших безсмертних душ. Благословлю всіх тих, що їх опомогають у душпастірській праці — тобто Сестер Службениць, Сестер Василіянок, Сестер Катежиток Св. Анни, Сестер Св. Йосифа і Катежиток Серця Христового. Благословлю питомців Малої й Великої семінарії, надлю вашої Дієцезії, як теж Василіянських Школяків. Благословлю хлопчиків у ваших шкільцях, всіх, що прагнуть боєм на душі й тілі. Благословлю диточок у ваших спортивних. Благословлю всіх вас, старших і молодших, батьків і дітей, всіх, що тут присутні, та всіх Українців по цілій Бразилії.

(Закінчення на стор. 3)

Музична насолода в Римі

П'яністка Лариса Крупа

Численна публіка Базиліки Сан-Мартіно деї Монті в Римі, Італія, в середу 9-го липня ц. р., насолоджувалася прекрасним концертом Римської Фестиваль-оркестри під керівництвом диригента маестра Фріа Мараффі, на якому молода українська піаністка Лариса Крупа визначилася експресією і подиру гідною майстерністю. Разом із Стівеном Полоджем, знаменитим віолончелістом, Лариса започаткувала концерт „Фантазії“, оп. 73 для віолончелі і фортепіано. Іхній бездоганний ансамбль, їхнє музичне фразування так сподобалося вибагливій публіці, що вона аплодувала аж доки мистець не виступили з додатком на „біс“. Але Ларисі, як солістці припала честь виконати також останню сонату Бетговена, про що широко писала преса. Роберт Панза з „Дейлі Америкен“, що публікується в Римі, дуже хвалить нашу піаністку, а Дон Голдсон з „Інтернейшенел Дейлі Ньюз“ описує її так під час концерту в понеділок 14-го липня: „Вона йшла довгими сходами в гору спокійно, з гідністю і без поспіху, було щось на думку у неї, мабуть, грізна складність і таємничість однієї з останніх сонат Бетговена. Странно поправляючи стільці, молоденька Лариса Крупа почала поки пролетіти джест-літак над головою, подивилася перед себе кілька хвилин, і тоді з тишиною розпочалося легеньке і майстерне фразування гармонійних точних тонів лабіринту нот, що творять перший пасаж цього твору.

Цей початок було незвичайно вдало продумано. Динамічність другого па-

сажу кликала вперед і вирізнялася драматичністю, щоб приготувати слухача для незбагненого, знаменитого і майже несамовитого пов'язання всіх моментів для фіналу.

Як прогрімали останні тони, в залі все ще панувала тиша, аж поки аудиторія, потрясена чудесним виконанням, повернулася знову до дійсності. І тоді глядачі вже піаністці сказали враз, що вони думають про її чудову гру.

Протягом цих концертних серій піаністка Лариса Крупа буде виконувати також сонату В-мінор Франца Ліста, Сонату для флейти Мартіно та деякі камерні твори. В додатку вона награв на платівці кілька творів для радіо й телебачення.

Скрізь в Італії, де виступає наша молода піаністка, її супроводять ентузіастичні овації зачарованих слухачів. Концерти Римської Фестиваль-оркестри тривають п'ять тижнів і відбуваються в Римі, в південній Італії та в Сицилії, і скрізь тут виступає і піаністка Лариса Крупа.

Папа Іван Павло II...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Будьте вірні Заповідям Божим, будьте чесними громадянами держави, в якій живе. Шануйте свій обряд, любіть його, бо він береже вашу національну тожність. Нехай має вас у своїй опіці милосердний Господь Бог за молитвами Пречистої Діви Марії та Святих вашої Церкви. Слава Ісусу Христу!

При кінці Служби Божої Владика Єфрем виступив перед головним мікрофоном і українською мовою сказав привіт від українців Бразилії, заяву любови і вірності Святому Престолу, подяку за благословення наріжного каменя і попросив благословення для всієї української спільноти в Бразилії. Хор заспівав „Боже Великий, Єдиний“.

Два хлопці в українських строях, Павлусь і Рафаїл Ногас, і дівчинка Марсія Климчук Фернандес вручили Папі букет гарних червоних рож, як вияв любови української дітнати до Намісника Христового.

ПРЕСА ПРО УКРАЇНЦІВ

Владика Єфрема прямо щодня пошуквала в днях приготування приїзду Папи місцеву пресу. Газета „Естадо де Парана“ помістила статтю Владика Єфрема про те, як українці сприймають приїзд Папи до Парани. Також він давав репортаж про українців у Бразилії, зокрема про наріжний камінь і про недалеке святкування тисячоліття Христової України до тієї ж газети, а так само і до „Газета до пово“, „Естадо де Сан-Павло“, „О Глобо“ з Ріо де Жанейро; він мав теж інтерв'ю в телебаченні. Канал 4 мав інтерв'ю також з Антонієм Михалюком, Сестрою Регіною Опущенів, ЦДМ. Телевізійний канал 4 привів до Прудентополя і там були фільмовані: Співана Служба Божа в неділю в церкві Св. Йосафата, — найбільша парафія, яку обслуговують Отці Василіяни, передача про українське мистецтво й традиції — показ виконали студенти Коледжі Св. Ольги. Це саме канал 4 повторив у ХОС-і в Куритібі. Танцювальна група представила фольклор; Євгенія Букаловська — Мазепа говорила про українську культуру, проф. Осана Ворунченко дала історичну підставу. Всесей цей матеріал про українців телебачення передавала під час в'їзду Папи до міста і під час Служби Божої в неділю для цілої Бразилії.

Це були незбутий дні Христових відвідин, ласки і благословення Господнього. Безперечно ім'я українців і Української Католицької Церкви високо піднялося в опіні всієї Бразилії, всіх цивільних, мілітарних, а то й церковних властей. А для нас, українців, слова найвищого Пастира Христової Церкви є великою гордістю, підмогою і захоююю любові і триматися своєї Церкви й Обряду, і всього, що рідне, дороге і свячене.

Пам'яті Г.Ф.Тоцького

в першу річницю смерті

В минулому році 27-го жовтня помер в Сан-Франсіско, Каліфорнія, на 77-му році життя відомий громадсько-церковний діяч і мистець Володимир Тоцький. Він народився в 1902 році на Полтавщині, в селі Лекива. Однорічним немовлям вніхав зі своїми батьками до Манджурії, де його батько, відомий діяч, працював в управлінні Китайсько-Східної залізничної, збудованої царським урядом в Манджурії.

Г.Тоцький закінчив середню освіту в комерційній школі, а після дстав вищу освіту на комерційному факультеті Орієнтального інституту в Харбіні. 1932 року переїхав до Шанхаю, в центральній частині Китаю. Там він брав активну участь у житті української громади, виконуючи обов'язки секретаря. Після закінчення війни він був головою громади аж до свого від'їзду в Буенос-Айрес, Аргентина.

В Аргентині був активним в українському житті, а в 1948 році приїхав до Сан-Франсіско, включився в життя української православної парафії св. Архистратига Михайла.

Був членом УНСОУ. В молодості вивчав малярство в студії мистця Петербурзької Академії Мистецтв Володченка. На протяжні свого життя багато малював і залишив чималу спадщину — ікони, іконописи, плащаниці, серед них чудовий образ Почаївської Божої Матері з витисненою оджею на металі, і велике Розп'яття Спасителя у Буенос-Айресі.

В церкві Св.Михайла в Сан-Франсіско є його окремі образи, запрестольний великий образ Воскресіння Христового і плащаниця з зразком з Січової церкви на Запоріжжі, як надруковано в „Історії України“ Миколи Аркаса.

Мистець також виконав ікони в церкві Св.Андрія Первозваного в Каліфорнії, й ікону Покрови Пресвятої Діви Марії в церкві Св.Дієго в Лос-Анджелесі з праці Тоцького: запрестольний образ Воскресіння в церкві Св.Володимира, як

символ Поліовчаків. Представники амбасаді рішуче вимагали, щоб Державний департамент звинувачив заходів для „негайного припинення насильства“.

Советські пропагандисти кажуть, що американська преса й інші засоби масової інформації інтерпретують цю справу „у викривленому світлі, при чому провокаційний політичний характер такої кампанії не викликає сумніву“. ТАСС покликається при тому на „велике розуміння справи“ американської Юнії Захис-

дар А.Мельника. Пензію Тоцького також належить чимало картин і портретів. В українській православній церкві Св.Покрови в Харбіні — пригадує — була частина Плащаниці його праці. Цілість малював мистець Володченко. Це була фактично одна з його перших серйозних праць св.п. Тоцького.

Мої особисті взаємини з св.п. Г.Тоцьким були міцні й приятельські на протяжні багатьох років не тільки з часів спільного життя в Шанхаї, але також ми підтримували зв'язок поміж собою і під час його перебування в Аргентині та до кінця його життя в Каліфорнії. Першою була тільки період, коли була хвора його дружина, теж вже тепер покійна. Тоді писав він рідко і його листи приходили переповнені сумом та турботами.

В останніх роках наше листування було дуже активне, пов'язане зі спогадами св.п. Гаврила Тоцького про українське громадське й політичне життя в Харбіні якого він був свідком на протяжні довгих років, постійно буваючи разом з його батьком Ф.Я.Тоцьким на різних імпрезах там. Тому мистець був досконал о знайомлений з процесом того життя. Він писав мені довгі листи у відповідь на мої запити, переслав також чимало різних документів і фотографій з тих часів. Мав також вміня вести розмови або листування з тими особами, які щось знали про Харбін, і писав мені про це, збираючи для архіву від них фотографії.

З безкорисною допомогою св.п. Тоцького мені вдалося краще зрозуміти й переглянути процес українського життя в Манджурії, відновити і поповнити багатий матеріал виписок у моєму архіві з преси в Манджурії, що охоплює період від 1903-го до 1939 року. Він був відданий ідеї збереження пам'яті про українське життя в Манджурії й Шанхаї, свідком та активним діячем якого він був у свій час.

I.Світ.

Советська преса...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

сім'я Поліовчаків. Представники амбасаді рішуче вимагали, щоб Державний департамент звинувачив заходів для „негайного припинення насильства“.

Советські пропагандисти кажуть, що американська преса й інші засоби масової інформації інтерпретують цю справу „у викривленому світлі, при чому провокаційний політичний характер такої кампанії не викликає сумніву“. ТАСС покликається при тому на „велике розуміння справи“ американської Юнії Захис-

ту Громадянських Свобод (American Civil Liberties Union) яка нібито „рішуче засудила акції властей ЗСА“. Члени цієї Юнії, — пише газета, — адвокати Р.Мандел, Р.Ліфшиці і Л.Ліптон, „добровільно“ взяли участь виступити в суді як адвокати сім'ї Поліовчаків.

„Радянська Україна“, як раніше інші советські газети, покликається ще на міжнародні угоди, яких, — а це знають советські редактори, — СССР взагалі не визнає.

Афганські повстанці перервали

головний шлях

Кабуль, Афганістан. — Афганські повстанці знов опанували на відтинку багатьох кілометрів головний шлях, який веде з Кабулу до Пешавару в Пакистані через славний провал Хайбер. Шлях цей є головною сполучкою з системою доїр з Європи до тієї частини Азії, якою проходять безчисленні валки вантажних автомобілів з товарами в обидва боки.

З Кабулу повідомляють, що сотні великих ватажників заблюковані на тому шляху з товарами першої потреби, а в першу чергу з різного роду сушеними й консервованими харчами. Повстанці також окупували головне місто до дорозі з Кабулу до Пакистану Джалябад, у якому тримається ще тільки частина урядової залогі, підтриманої советськими танками і постійними налетами бомбовиків та гелікоптерів. Джалябад лежить 75 миль на схід від Кабулу. Там само місто Саробі 48 миль на схід від Кабулу в руках повстанців, як і інші населені пункти між тими містами.

Для здобуття цієї дороги і міст та сіл положених

по її боках советське командування підтає нові військові частини, порозкидані по різних пунктах опору в Афганістані. Так само маріонетковий уряд Афганістану під керівництвом Багра Кармала загострив політику терору, щоб застрашувати утримувати населення під контролем. Советські літаки й далі бомбять відкриті села і міста та обстрілюють цивільне населення, а суди Афганістану судять людей на смерть, з якими опісля розправляються езекуційні команди. Згідно з найновішими інформаціями, розстріляно чотирьох міністрів колишнього уряду Гафіцулла-га Аміна, комуніста, якого вбили комуністи з групи Баграба в часі державного перевороту. Тимі міністрами були: міністер освіти Абдуль Рашід Джалілі, високого шкільництва Магмуд Сума, інформації Хі-яль Катавазі і енергетики Мансур Гашмі.

Спостерігаючи події в Афганістані інформують з Нью-Делі, Індія, та з Ісламабаду й інших обсерваторій пунктів в Пакистані, що дотепер ще не можна сказати, чи і коли советські частини почнуть головний наступ на повстанців.

Помер д-р Євген Омельський

Кембридж, Масс. (ФКУ).

В суботу 26-го липня ц.р. похоронено в Клівленді визначного мецената ФКУ — бл.п.д-ра Євгена Омельського, який помер у віці 22-го липня, проживши 79 років.

Похоронні відправи провели Отці Української Православної та Української Католицької Церков: Степан Ганкевич, монс. Михайло Федорович, Йосиф Кішар, Іван Телятський, Іван Оршикевич і Федір Коваленко. Український Гарвардський репрезентував Ульяна Пасічник, Ольга Андрієвська та Богдан Тарнавський. Коло сто осіб прийшло віддати шану померлому меценатові, в тому провідні члени Фонду Катедр Українознавства. Були також представники українських установ та організацій.

Проповідь виголосив о. С.Ганкевич, а словом ошання супроводили Покійного в нову дорогу вічного життя інж. Василь Лагошняк, який займався влаштуванням похорону, д-р Микола Грушевський від Товариства українських лікарів, Сильвестер Пігуляк — земляк з Буковини, ред. Осип Новицький — відданий справі ФКУ журналіст, Богдан Дейчаківський від Комітету ФКУ в Лорейні, Ульяна Пасічник від Гарвардського університету, Ірина Кашубинська від США, Б.Тарнавський від дирекції УНІГУ та Головної Екзекутивної ФКУ. Від адміністрації Гарвардського університету наспіли дві телеграми.

В двох американських щоденниках Клівленду появилися більш згадки про несподівану смерть д-ра Євгена Омельського, в яких підкреслювалося добродішність Покійного, його шляхетну жертвенність на фоні українських студій в Гарвардському університеті.

У Святому Письмі кажеться: „Мало днів тривав життя щасливе, але добре ім'я перебуває на віки“.

Євген Омельський — добре ім'я. Його похорон був лише фізичною розлукою, яка не нищить духовного єднання. Ім'я бл.п. Омельського зберігається завжди серед членства ФКУ, в Гарварді, в історії української культури, серед українських людей майбутніх поколінь.

Ті, що його хоронили, не прийшли прощатися, а щоб супроводити в нову дорогу до вічного життя та щоб ще раз подякувати за його добродішність молитвою.

Смерть прийшла несподівано і тому не могли прийти на похорон директори УНІГУ, бо проф. О.Пішак тепер в Австралії, проф. І.Шевченко в Англії, проф. Ф.Сисин в Польщі.

Меценатство д-ра Євгена Омельського — унікальне і продумане. Його пожертви на Український Гарвардський університет були спрямовані на підтримку української науки. Кожного року, в день смерті цього добродішного, душпастир ФКУ згадували в заупокійній Святій Літургії Євгена Омельського — подвижника української науки.

Бл. п. д-р Є. Омельський

Конкретних досягнень. Концентрація уваги — це положина успіху. Чотири рази у своєму житті втратив д-р Омельський внаслідок жорстоких обставин своє майно. Маючи досвід, він постановив тоді передати важко заправчані вже в Америці гроші повністю на підтримку української науки.

Створений в Гарвардському університеті видавничий фонд імені д-ра Євгена Омельського для українських студій, — понад 90 тисяч доларів, — вказує, що його рішення було теж виявом щедрого серця. Всього передав він ще за життя, не лякаючись завітнішого дня. Жив скромно з невеличкої пенсії і був вдоволенний та життєрадісний. Дбав не про себе, а про українську справу, про свій нарід. Св.п. Є.Омельський придбав собі велику доброзичливу родину — членство ФКУ: Ориса Лагошняк та інж. В.Лагошняк опікувалися д-ром Омельським дбайливо та щиро до кінця його життя.

Д-р Євген Омельський — це була людина, яка оновлювала і піднесла на вищий рівень традицію української філантропії. Він був винятковою, небуденною людиною, людиною кількох талантів. Як лікар, писав статті на медичні теми; цікавився стенографією і навіть виготовив підручник для української стенографії; любив музику, граючи на фортепіано; залюбки займався городництвом. Та перш за все був добродішним, швидко уми та щедрым серцем.

У вічній пам'яті про д-ра Євгена Омельського наші нащадки висловлюватимуть не лише вдячність, але теж подив й пошану до майже легендарного „мецената на рати“, бо свої жертви він вкладав в ізв'язанню послідовності в понад 40 ратах.

Головна Екзекутивна ФКУ постановила доповідати видавничий фонд імені д-ра Євгена Омельського до суми 100 тисяч доларів, бо така сума була його мрією. На кожному випуску щорічної книги протоколів із сесії семінара українознавства в Гарвардському університеті буде докучане у спеціальній присвяті його ім'я. Кожного року, в день смерті цього добродішного, душпастир ФКУ згадували в заупокійній Святій Літургії Євгена Омельського — подвижника української науки.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, що понад три місяці тому президент Картер заборонив оперувати „Флотилією свободи“, приватним човном, які перевозили з Куби бажаних втекти від Кастра до Америки, щодня прибувають з цього підкомуністичного острова й далі до З'єднаних Штатів Америки близько сотні втікачів, що їх все таки транспортують американські приватні човни, не зважаючи на заборону й не зважаючи на блокування цих вод прибережною охороною, що коштує Америку 600 тисяч доларів тижнево.

НЕБЕЗПЕКА ВІД РАДІАЦІЇ для населення поблизу голосного „Тримилевого острова“ в Пенсильванії, де був попувався один з трьох атомових реакторів і через що було зачинено всю атомову електростанцію, виявляється значно меншою, як цього спочатку побоювалися. Урядова комісія нуклеарного регулювання ствердила це на підставі радіоактивних проб, внесених вже двічі з самого попосованого реактора, коли цього літа туди вже можна було ввійти працівникам у відповідній одязі.

У незабутню пам'яті
бл. п. інж. Мирона Левицького
складаємо 30.00 доларів
на будову Української Церкви у Лорді
Теодор і Роман ПЕВИЦЬКІ

Замість квітів на могилу нашого Країна
бл. п. мґра Тараса Керницького
складаємо по двадцять п'ять доларів
на Науковий Інститут в Гарварді:
Степан Сидирчук \$25.00
Андрій Чепига \$25.00
Разом \$50.00

ПОДЯКА
26 червня 1980 р., на 60-м році життя,
по Божій волі, наш Дорогий Брат
Всечесний о. Монсініор
МИХАЙЛО БОХНЕВИЧ

син Івана й Євген Паранич,
з Лемківщини, які поселилися у Йонкерсі, Н. Я.,
ПАРХ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
СВ. ІВАНА ХРИСТИТЕЛЯ
у Детройті, Мічиген,
ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ.

Наш бл.п., який відчував з цієї розлуки, ми жертвуємо Богові, що поклав нас на Брата до вічного життя. Бажано підкувати всім особам, які поділяли наш великий смуток у думці, співчуттях на члени похоронних відправ у Детройті, Міч. і в Йонкерсі, Н. Я. та в кінці супроводили Покійного на цвинтар св. Йосифа, де, за його бажанням поховано тілні останки його наших родичів, яких він так дуже любив.

Висловлюємо нашу глибоку вдячність його ексцелленції ВПресвященному Митрополитові Мисрославу Любачевському за відправлення Божественної Літургії, виконання гоміній та закінчення похоронних відправ у церкві св. Михайла й на кладовищі в Йонкерсі, Н. Я.

Щиро дякуємо його Ексцелленції ВПресвященному Кир Василію Лостеві, єпископу стемфордському за відправлення Св. Літургії і похоронних молитов у церкві св. Івана Христителя у Детройті, Міч.

Ми є щиро вдячні Всеч. о. Монсініорові В. Білінському, адміністраторові „сede vacante“ української католицької Епархії у Чикаго; Впр. о. Протоігуменові Патрікві Пацкаві, ЧСВВ; Впр. о. Інокентію Лотцькому, ЧСВВ за їхню участь у похоронних відправах, а особливо за їхні потішні слова під час Літургії.

Щиро дякуємо Всеч. о. Монсініорові Емільові Монсініорові, який був рукоположений на священника разом з нашим Братом, покійним Митрополитом Богачевським, і який був довголітнім його приятелем, за участь у всіх похоронних відправах у церкві св. Івана в Детройті й Йонкерсі.

Усім багатьом священикам, які брали участь у церкві св. Івана в Детройті й св. Михайла в Йонкерсі складаємо найщирішу подяку. Ваша священнича присутність була для нас великою потіхою.

Ще раз дякуємо особливо Всеч. о. В. Климчукові й Всеч. о. І. Лазареві, парохам церкв М. В. Неустанної Помочі в Дірборі, Міч. за допомогу в організуванні похоронних відправ; Сестрам Служеницями Н. П. Д. М., вітаним дружинникам, усім парохіям церкв св. Івана Христителя, які так численно прибули, щоб дати доказ любови до свого довголітнього пароху та попросити з ним останній раз; Лицарям Колонії; організації Алабора в Детройті; всім церковним і народним організаціям, які брали участь у похоронних відправах, у процесії, у проказуванні веранці та в почесній сторожі біля труни.

Дякуємо Вам, Всеч. о. Монсініоре П. Федорчук, довголітній приятелю, за влаштування й довершення кінцевих похоронних відправ і похорону при церкві св. Михайла в Йонкерсі, Н. Я. дня 1-го липня 1980 р.

Дякуємо директорам хорів: п. Кирилові Цепенді, Детройт, і п. д-рові Олександр Сохан, Йонкерс та членам їхніх хорів, які співали Св. Літургії, Парастаси й Панахиди.

Висловлюємо нашу вдячність Впр. М. Теодозії, ЧСВВ Провісній Настоятелі Сестер Василінок у Філадельфії і численним Сестрам Василінкам та Сестрам Служеницями Н. Д. М. за щирі вислови співчуття і за участь у похороні.

Дякуємо всім вірним, які склади жертви на Заупокійній Св. Літургії, тим, які дали пожертву для церкви чи на діла милосердя у його пам'яті.

Дякуємо п. Марії Градовській у Детройті й п. Анні (Дучинській) Черкві в Йонкерсі за „особливо старанні“ присутності тілних останків Того, який нам так дуже дорогий і за всі старання зв'язані з перевезенням тіла до Йонкерсу, Н. Я. на похорон.

Наша щира подяка добрим парохіям церкв св. Івана Христителя за приготування перекуски для учасників похоронних відправ у Детройті в понеділок, 30 червня 1980 р. і вірним у Йонкерсі, які також виявили свою ласкаву гостинність для нас, коли ми приїхали з Детройту.

Усі безчисленні діла любови й жертвенності, які ми пережили в тому часі поїзду, неможливо перерахувати. Цей похорон був для нас доказом, як дуже ми любимо св. п. Отця Монсініора Михайла Бохневича цим способом ви віддали подяку своїм парохам за його служіння у Христовому винограднику при церкві св. Івана Христителя. Нехай всемогутній Бог благословить Вас і винагородить сторицею за всю поміч для нас у так гідно покладенні на вічний спочинок нашого любого Брата, Священника Монсініора Михайла Бохневича.

Щиро вдячні в христ.,
Родина БОХНЕВИЧІВ
Сестри Монсініори:
Мати М. ТЕРЕН, ЧСВВ
Сестра МАРИНА, ЧСВВ
Ольга з мужем ІВАНОМ ПАГКОС
і дітьми та внуками
ВІРА (вдова по ФРАНКУ КОЛГЕН)
з дітьми й внуками
Брати:
ПАВЛО з дружиною ПАВЛІНОЮ і дітьми та внуками
КИРИЛО з дружиною ОЛЬГОЮ і дітьми

Управа 28-го Відділу СУА у Ньюарку, Н. Дж.

повідомляє Батьків дітей у віці 4-5 років, що

ВПИСИ ДІТЕЙ
ДО СВІТЛИЧКИ
І НАВЧАННЯ

ПОЧИНАЄТЬСЯ

в суботу, 6 вересня 1980 р., о год. 10-12-рано
в залі під церквою св. Ів. Христителя
при Санфорд Авеню, НЮАРК, Н. Дж.

Батьки! Пам'ятайте, що світличка допомагає
Вам виховувати дітей!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагус Омелья Твардовський
Дружина копаного м'яча „Карпати” — гордість українського Львова

У таборах не лише національні патріоти, не тільки українці, але навіть деякі росіяни, мешканці обкращених Москвою з спортивних талантів, провінцій, — усі несамолюбиво бажали перемоги націоналістичним спортивним і були щасливі, коли ті перемогли приходить. Написано у спогадах капітана Анатолія Радигіна, колишнього в'язня концетраційних таборів СРСР.

Не тільки в'язні в численних концетраційних таборах сучасної російської імперії, але мільйони тих, що на так званій „волі”, так же несамолюбиво бажали перемоги своїм рідним спортивним в зустрічах з російськими спортивними дружинами. Спорт — це єдина діяльність, в якій поневолені нації в СРСР мають можливість виявляти свої почуття до поневолювача, яким у цій червоній імперії є Росія. Тому то, особливо при офіційних зустрічах дружин копаного м'яча в Львові й у інших українських містах для охорони російських клубів на стадіонах відбувалися озброєні відділи КГБ, міліції і навіть армії, зате на стадіонах в Москві і Ленінграді з трибун на адресу українських дружин росіяни вигукують лайливі слова: „фашисти”, „прокляті малороси”, „націоналісти”, „бандероси” і інші.

До дружин, яка найбільше колює очі російським імперіалістам, належить головна дружина копаного м'яча „Карпати” з стародавнього українського міста Львова. Фактично „Карпати” продовжують славі сторінок історії українського копаного м'яча на західних українських землях, які ще далеко перед приходом червоної армії започаткували дружини СТ „Україна” Львів і СК „Русь” Ужгород. Саме на протязі двох років у складі львівських „Карпат”, у великій більшості виступляють найкращі місцеві таланти, як теж чоловік виконання Ужгороду й інших міст Закарпатської України.

Досі найбільшого успіху добилася „Карпати” в пам'ятному дні серпня 1969 року, коли ця українська дружина — тоді ще з нижчої ліги — здобула Кубок СРСР. Тисячі українців, не зважаючи на небезпеку, вийшли на вулицю, щоб привітати своїх улюблених героїв-спортсменів. Від цього часу про „Карпати” знають усі любители футболу в СРСР, яка має додаткову назву — „націоналісти”.

В 1971 році „Карпати” виборили собі право виступати у Вищій Лізі СРСР, в якій провели сім сезонів. В 1977 році не без махінацій російських спортивних політрків „Карпати” забракло єдиної точки, щоб залишитися у Вищій Лізі, і вони були змушені вийти до нижчої, так зв. „Першої Ліги”. В 1979 році „Карпати” вийшли знову до півфіналу за Кубок СРСР, в якому зазнали поразки з московським „Динамо”. В цьому ж році „Карпати” досягли своєї мети, здобу-

Перед початком...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

заник поміж нею української мови та її відчуження від рідного пня. Ми, звичайно, тишімося та гордимся, коли почуємо чи прочитаємо про якісь корисні виступи чи успіхи нашого молодого покоління. Але при тому часто забуваємо, що кількість цієї молоді, якою ми гордимся, відносно невелика. Великий відсоток нашої молоді мовчки відходить від нас і ми про це звичайно не знаємо, або не хочемо знати.

Щоб краще виконати наші батьківські обов'язки і тим самим задержати наше молоді покоління при своїй спільноті, треба подбати, щоб ця молоді пізнала, хто вона є, чому ми опинилися поза рідною землею, які обов'язки тягнуть на нас і яке майбутнє перед нами. Ця молоді повинна пізнати як слід українську мову, українську культуру, релігію, наше минуле і все це, що нас в'яже з рідною землею.

Найкращим засобом до цього є рідна школа, до якої кінцево посилати всіх наших дітей від наймолодших літ.

На висоті завдань

Але рівночасно з тим спадас на наших батьків ще один обов'язок. Не маючи своєї держави, ані інших чинників, які хотіли б ширше взяти на себе цю повинність, їм мусять виконати самі батьки. Вони мусять подбати, щоб ця рідна школа стояла на висоті своїх завдань, щоб такі надлюдські чинники, як: Шкільна Рада, Крайова Виховно-Освітня Рада й інші мали цю школу у своїй постійній опіці і під професійним наглядом.

Але і це ще не все. Справа виховання молодого покоління, це в сучасну хвилину дуже складна справа і тут далеко не вистачає батьківських та материнських інстинктів. Тут треба знання і то поважного знання. Тому кінцево, щоб батьки, головні ці молоді, більше ділили про здобуття такої освіти, яка допомогла б їм добре виховати своїх дітей. Тому їм треба читати відповідні виховні твори, а крім цього вимагати, щоб Шкільна Рада, КВОР чи СКВОР такі книжки та журнали видавали, бо наші діти, це куди більша цінність, ніж усі достатки та вигоди цього світу. Змарнувати цю цінність було б великим злочином. Наші діти не тільки продовжуватимуть наш рід, але й будуть допомогти віхою і нашою нездоложеною народом, що на нього нашілюється так багато наших ворогів, які хотіли б, щоб цей народ чимскоріше зник із лиця землі.

Життя — це боротьба і ми мусимо боротися не тільки за нашу сучасність, але й за майбутність.

Стабільно виступає воротар Олександр Швайницький. На лінії оборони чвірка: холондковський Родін, 20-річний Саулевич, стоєр Шербей і так зв. „чистильник” — Суслонпаров.

Надійну резервову дружину „Карпати” тренує Ярослав Дмитрасевич. Так званий „начальником” дружини є колишній суддя копаного м'яча Михайло Куценко. Цю позицію свого часу займав К. Мікльш. У Львові і взагалі в Україні любители цього спорту досі пам'ятають згадані вже успіхи, здобуття і то в самій Москві Кубка СРСР. Тепер від української дружини їм симпатично чекають нових успіхів.

Сестри Василянки святкують обіти нової членки

В неділю, 13-го липня, у Матірньому Домі Сестер Василянок у Філадельфії, Християна Палюх, дочка Дмитра і Марії Палюхів з Детройту, Мічиген, стала сестрою Християною, ЧС-ВВ. Вона зложила прилюдно заяву обіти убожества, чистоти і послуху.

Отець Річард Семінак, який відправив св. Літургію вручив сестрі Християні свічку, символ світла Христового, яке через неї просвічує, Правильну Чину, який вона вибрала до наслідування, як сестра Василянка, і вуаль, який для світу є ознакою її зобов'язання для Христа. Коли о. Семінак спитав, чому вона прийшла, новачка прилюдно відповіла: „З ласки Бога я жила поміж цими сестрами, як одна з них, на час пробі. Тепер покірно прошу, щоб я могла посвятити себе Богові і Його Царству, та щоб могла зложити перші обіти в цьому релігійному Чині”.

Тоді відповіла Теодозія, провінціалка настоятельки: „Широко вітаємо Тебе, сестро Християно, як членку нашого Чину. В імені всіх Твоїх сестер я жертвую твоїм життям і жертвую твоїм життям в розпізнаванні Божої волі в Твоєму житті”.

Сестра Християна градувала з української середньої школи Непорочного

Мгр Ярослав Боднар

/У першу річницю смерті/

Рік тому поховано в Вінніпегу без голосного салюту борця за волю України. Короткі повідомлення-клесидри не передавали тоді його життя, сповненого любові й служіння для батьківщини.

Уроджений 9-го жовтня, 1909 року в Гадинківцях, Ярослав Боднар у хлоп'ячих роках ходив до початкової школи в Чорткові, куди переселився з родиною батько Іван Боднар, поштової службовець. Там Ярослав склав гімназійну матуру та мріяв про медичні студії. Під польською окупацією не були здійснені прагнення. Тому молодий абсолюент гімназії ввійшов до Чехо-Словаччини і пробув у Брні три роки на ветеринарних студіях. Здавалося, що після того буде менше перешкод у далекому Вільні, де мав знайомих, дідатися на медичний факультет. Але надії не сповнилися. Молодий Ярослав після смерті батька мусів зрестися мрію про медичну, переїхав до Львова на університетські студії і закінчив їх успішним ступенем магістра прав.

Ще в часі правничих студій вступив у видавничу спілку „Дешева Книжка” /1935р./ Було це широке закресло й оригінальне задумане видавництво для масового поширення головних політичних знань і українознавства. Під польською окупацією Львівський університет став фортецею польського шовінізму, де навіть не визнано терміну „український”, а що й казати про науку нашої культури, української духовності. Особливо відчувалося це патріотична молюдь й розуміла потребу протидіяти в якійсь спосіб історичній й політичній неспівмірності українських мас. Це й стало завданням новоствореної видавничої спілки, яка зверталася до читачів з такою своєю програмою: „Дешева Книжка” понаймає вас з великими часами й великими людьми українського минулого, з українським державним життям і українськими визвольними змаганнями; з усією українською землею, з великими просторами, наземними й підземними багатствами, з соціальним життям української нації; з політичним і соціальним життям інших передових націй, з їхніми великими постатями й здобутками, з джерелом їхньої могутності й сили; в „Дешевій Книжці” знайдете висвітлення й відповідь на всі пекучі справи цього великого часу, ч якому живемо”. — З такою тематикою розходилися зі Львова чепурно складені й ілюстровані одноаркушеві книжечки по цілій Галичині, Лемківщині, Підляшші, Холмщині, Поліссі, вміло редаговані, сповнені національної гордості й бойового духу. А поруч із ними вийшов у видавництві „Словник чужомовних слів для українських селян і робітників”, вперше ноти — „Кант Христовому Розп'яттю” М.Лисенка й інші публікації, тож коли почався початком 1937 року появлялися „Самоосвітні-часопис масової освіти”, а згодом і „Молодія” — згадані тут тільки коротко видавничі „Дешева Книжка” могло назвати себе „українським народним університетом”. А потребу його розумів Ярослав Боднар і віддавав йому свої молоді сили. Так патріотичне видавництво, хоч і легально, мусіло захищатися з ворожою цілю своєї родини. А скільки

Мгр Ярослав Боднар

/У першу річницю смерті/

Рік тому поховано в Вінніпегу без голосного салюту борця за волю України. Короткі повідомлення-клесидри не передавали тоді його життя, сповненого любові й служіння для батьківщини.

Уроджений 9-го жовтня, 1909 року в Гадинківцях, Ярослав Боднар у хлоп'ячих роках ходив до початкової школи в Чорткові, куди переселився з родиною батько Іван Боднар, поштової службовець. Там Ярослав склав гімназійну матуру та мріяв про медичні студії. Під польською окупацією не були здійснені прагнення. Тому молодий абсолюент гімназії ввійшов до Чехо-Словаччини і пробув у Брні три роки на ветеринарних студіях. Здавалося, що після того буде менше перешкод у далекому Вільні, де мав знайомих, дідатися на медичний факультет. Але надії не сповнилися. Молодий Ярослав після смерті батька мусів зрестися мрію про медичну, переїхав до Львова на університетські студії і закінчив їх успішним ступенем магістра прав.

Ще в часі правничих студій вступив у видавничу спілку „Дешева Книжка” /1935р./ Було це широке закресло й оригінальне задумане видавництво для масового поширення головних політичних знань і українознавства. Під польською окупацією Львівський університет став фортецею польського шовінізму, де навіть не визнано терміну „український”, а що й казати про науку нашої культури, української духовності. Особливо відчувалося це патріотична молюдь й розуміла потребу протидіяти в якійсь спосіб історичній й політичній неспівмірності українських мас. Це й стало завданням новоствореної видавничої спілки, яка зверталася до читачів з такою своєю програмою: „Дешева Книжка” понаймає вас з великими часами й великими людьми українського минулого, з українським державним життям і українськими визвольними змаганнями; з усією українською землею, з великими просторами, наземними й підземними багатствами, з соціальним життям української нації; з політичним і соціальним життям інших передових націй, з їхніми великими постатями й здобутками, з джерелом їхньої могутності й сили; в „Дешевій Книжці” знайдете висвітлення й відповідь на всі пекучі справи цього великого часу, ч якому живемо”. — З такою тематикою розходилися зі Львова чепурно складені й ілюстровані одноаркушеві книжечки по цілій Галичині, Лемківщині, Підляшші, Холмщині, Поліссі, вміло редаговані, сповнені національної гордості й бойового духу. А поруч із ними вийшов у видавництві „Словник чужомовних слів для українських селян і робітників”, вперше ноти — „Кант Христовому Розп'яттю” М.Лисенка й інші публікації, тож коли почався початком 1937 року появлялися „Самоосвітні-часопис масової освіти”, а згодом і „Молодія” — згадані тут тільки коротко видавничі „Дешева Книжка” могло назвати себе „українським народним університетом”. А потребу його розумів Ярослав Боднар і віддавав йому свої молоді сили. Так патріотичне видавництво, хоч і легально, мусіло захищатися з ворожою цілю своєї родини. А скільки

Не відстаючи від національного руху, мгр Ярослав Боднар шов на поклик потреби українських військових формацій і вступив до Української дивізії „Галичина”. В „огненному колі” під Бродами хорунжий Боднар потрапив у полон, перебув його в Риміні Італія, та в 1947 році з іншими так званими дивізіоністами переїхав до Англії.

Поселився він і працював у Манчестері, куди приманувала й молода дружина з малим сином. Завдяки доповіді близьких у Канаді, вдалося в 1951 році їм приїхати до Вінніпегу, де мгр Ярослав Боднар і його дружина стали членами Українського Національного Об'єднання /УНО/. Організація Українок Канади ім. Ольги Басараб /ОУК/.

Організації УНО віддав мгр Ярослав Боднар решту свого життя, завжди скромний, готовий до праці й допомоги. На пості киноголода Головної управи УНО та в провіді Української Стрілецької Громади працював до останніх років, ніколи не висуваючись вперед, не даючи відчуття співробітникам і членству своєї переваги, університетської освіти. Ніколи не вивимував себе понад громаду, був щирим ретельним другом і працівником. Тому й залишив по собі глибокий жаль і вдячну пам'ять у добрих серцях усіх, що знали його.

Згадані тут тільки коротко уривки з калейдоскопу далеких шляхів сл.п. мгра Ярослава Боднара — від Чорткова до Вінніпегу. А далі його, одне з багатьох „звичайних” життя, що почалося заново на чужині — незвичайною, тяжкою, фізичною, працею для хоч і легально, мусіло захищатися з ворожою цілю своєї родини. А скільки

емоційних спогадів супроводжувало цю заробіткову роботу при стукоті машин і крутіж моталок, нитки яких спітнали безконечні сувої мануфактурних матеріалів?..

Виділившись в непамять пляни адвокатури й видавництва, але переплітались картини напружених моментів, небезпек конспірації, тривоги за цензури й конфіскації випусків журнальних видань, адже кожне пропагувало героїзм, волонтеризм. Далі — арешти, довіркації, спалахи надій, кошмарні видни крапової масакири на полі бою... та одноамітні будні безнадії і сподівань у тривкому почутті немеркнучого патріотизму.

Ось так закінчилась одна дорога з України до Вінніпегу, де 29-го липня 1979 року розпорошався в останнє з улюбленими синами Богданом і Олегом, внуками й дружиною, з усіма близькими й далекими мгр Ярослав Боднар, хорунжий Української Дивізії „Галичина”.

Ірена Івоніш

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНН

УНСоюзу!

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛОК

На медичні Темі

Лікарський довідник. Книжка у твердій темно-зеленій обгорітці із золотими буквами роботи мистця М.Х. ХАЛЕВИЧА. 336 сторінок. Ціна 7.00 дол.

SVOBODA 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані платити 5% стейтового податку.

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468

Телефон: (201) 372-0468